

La participació del Pla de Barris 2021-24

Memòria desembre de 2022

**PLA DE
BARRIS
BARCELONA**

**FOMENT
DE CIUTAT**

**Ajuntament de
Barcelona**

Índex

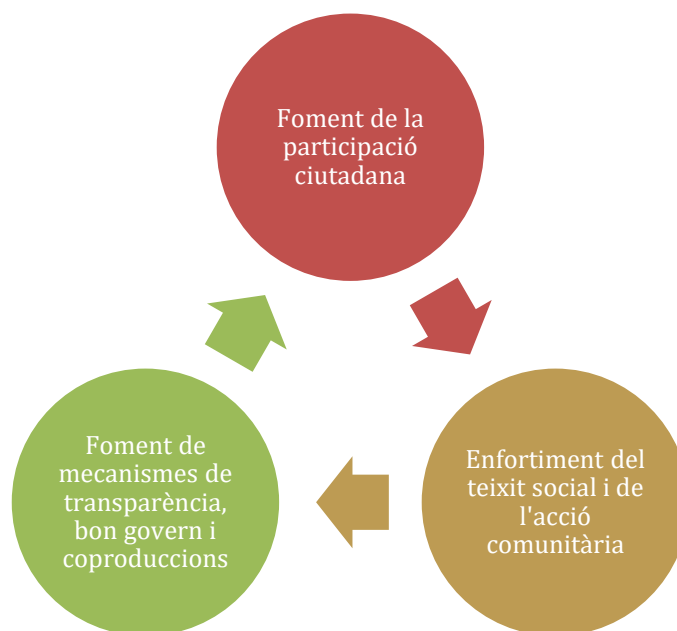
Introducció	1
La participació ciutadana: processos i accions de participació	2
1. La participació en dades	2
2. Incorporació de la diversitat	4
3. Avaluació dels processos i accions participades	7

Introducció

Un dels trets del Pla de barris és la **transversalitat en la metodologia de treball** interna amb les diferents àrees municipals i també amb el teixit social i veïnal dels barris. **La proximitat i la relació constant amb el veïnat és un element imprescindible per a l'èxit d'una política de transformació com el Pla de Barris.**

Per tant, la finalitat principal del Pla de Barris és l'apoderament veïnal i del teixit associatiu a partir de la seva implicació en la transformació del seu barri fet que pot contribuir a la millora del barri i a la reducció de les desigualtats. L'estratègia de participació i de treball comunitari en el Pla de Barris està orientat a tres línies principals:

- 1. Foment de la participació ciutadana** amb l'impuls de processos i accions de participació en la definició i desplegament de projectes.
- 2. L'enfortiment associatiu, social i comunitari.** Tant el teixit associatiu organitzat com els col·lectius i grups no organitzats dels barris són agents clau i motor de canvi que generen capital social. Des del Pla de Barris s'impulsen programes formatius i accions de suport per tal de reforçar les xarxes comunitàries, les entitats i els col·lectius dels diferents barris.
- 3. Foment de la transparència, bon govern i coproduccions.** S'ha definit una estructura transversal de governança i de treball per fer seguiment del Pla de Barris i per a desenvolupar accions específiques en cada barri. També s'aposta per la transparència i l'accessibilitat de la informació tant a través del web com de la plataforma [Decidim.Barcelona](https://decidim.barcelona).

La participació ciutadana: processos i accions de participació

La participació ciutadana s'ha portat a terme tant en la definició de cada un dels Plans de Barri com per la definició de projectes, en la major part vinculats a la intervenció de l'espai públic i d'infraestructures. **Els objectius principals** d'aquests processos i accions han estat:

- Comunicar i informar de la intervenció al territori.
- Diagnosticar l'estat: problemàtiques, necessitats i oportunitats.
- Recollir les aportacions i consideracions del veïnat i entitats de l'entorn a una proposta d'intervenció
- Validar el pla d'actuacions derivada de la proposta d'intervenció.

En els processos i accions s'ha vetllat per incorporar a aquelles persones, entitats, i col·lectius que garanteixin la pluralitat, la diversitat i la representativitat de la ciutadania i el teixit veïnal, social i econòmic en la reflexió i els debats de les accions participades.

1. La participació en dades

Des de l'inici del Pla de Barris al 2021 s'han portat a terme **14 processos de participació¹** i **20 accions participades** on han assistit **5.947 persones i 534 entitats**:

Resum de les accions realitzades: Processos participats (PP) i accions participades (AP)			
Processos de participació segons el Reglament de Participació (PP)	Núm.	Persones	Entitats
Diagnosi i definició de tots els Plans de Barri 2021-2024	10	3.862	245
Projectes de millora de l'espai públic i equipaments	4	778	101
Accions participades (AP)	Núm.	Persones	Entitats
Projectes de millora de l'espai públic i equipaments	20	1.307	188
Total processos (PP) i accions (AP)	34	5.947	534

Sessió amb veïnat al Parc del Turó de la Peira

Carret mòbil al Poble-sec

¹ Cal distingir entre el procés de participació i accions participades. Els processos segueixen els criteris del Reglament de Participació Ciutadana, es desenvolupen amb multiplicitat d'accions i agents. Les accions participades estan més centrades en col·lectius específics d'un barri i es desenvolupen en 2-4 accions.

Detall de la participació per barris						
Plans de Barri		Procés/Accions participació	Entitats	Persones		
Realitzats al 2020: 10						
El Besós i el Maresme		Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	29	150		
Roquetes i Verdun		Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	18	514		
Trinitat Nova		Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	11	338		
Trinitat Vella		Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	28	156		
Turó de la Peira i Can Peguera		Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	17	376		
Zona Nord		Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	7	456		
La Prosperitat		Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	28	387		
Carmel i Can Baró		Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	11	618		
Raval		Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	45	474		
Poble-sec		Procés de definició Pla de Barris 21-24 (PP)	51	393		
Realitzats al 2021: 19			Entitats	Persones	H	D
El Besós i el Maresme		Remodelació de la Plaça Maresme (AP)	4	109	48	59
Carmel i Can Baró	Casal de Barri Pirineus (AP)		2	24	15	9
	Pacifació dels entorns de l'Escola Artur Martorell i de la Plaça Can Baró. (PP)		9	150 ²	39	41
	Reurbanització Albert Llanes i Miquel dels Sants Oliver (AP)		8	24	10	14
	Reurbanització Pl. Jaume Planas (AP)		1	15	-	-
	Pistes Tenerife (AP)			22		
	Escales Mecàniques Font de la Mulassa (AP)		1	35	-	-
Poble-sec	Ampliació de l'Hort de la Font Trobada (AP)		25	64	31	33
	Millora de les Hortes de Sant Bertran (AP)		14	41	21	20
	Reurbanització i pacificació del C/Piquier (AP)		2	32	16	16
Prosperitat	Millora de la zona nord C/Molí (PP)		9	188	80	108
	Adequació de l'espai Ideal Flor (AP)		11	87	22	65
Raval Nord i Raval Sud		Veïnificació jardins del Dr. Fleming i Plaça de la Gardunya (PP)	26	126	57	69
Roquetes i Verdun		Remodelació Plaça Verdun (AP)	1	111	39	72
Trinitat Vella		Arranjament del carrer Palafrugell i entorns (AP)	8	286	101	185
Turó de la Peira i Can Peguera	Millora del Parc del Turó de la Peira (PP)		47	314	147	167
	Millora de l'àrea de joc infantil c/Rosario Pi (AP)		2	27	20	7
	Balcó d'equipaments (AP)		26	59 ³	26	24
Zona nord	Espai jove (AP)		4	17	6	11
	Transformació urbana de la Plaça Verda (AP)			114	51	63
Realitzats al 2022: 4						
Roquetes i Verdun		Marxa exploratòria en perspectiva gènere	11	52		52

² En una sessió no es va recollir les dades segregades per gènere.

³ En una de les sessions de treball no es va segregar la informació per gènere.

Raval Nord i Raval Sud	Remodelació de la Plaça dels Àngels (AP)	13	28	15	13
Trinitat Vella	Arranjament de la Casa de l'Aigua i entorns (AP)	8	15	8	7
	Adequació dels locals del passadís i Espai Barcino (AP)	47	52	23	29
Total		534	5.947	802	1.132

2. Incorporació de la diversitat

En els processos i accions s'ha vetllat per incorporar en la reflexió i el debat la pluralitat, la diversitat i la representativitat de la ciutadania i del teixit veïnal, social i econòmic. Principalment s'ha treballat per incorporar la perspectiva de gènere, la interculturalitat i la mirada dels infants i joves.

La perspectiva de gènere

La perspectiva de gènere s'ha incorporat en diferents dimensions:

- S'ha segregat la informació per gènere en la recollida d'informació dels participants per poder fer un anàlisi amb aquesta variable. Cal aclarir tres aspectes:
  - La informació s'ha obtingut de l'observació i no s'ha demanat que la complimentin els participants en la graella de registre.
  - No es va recollir aquesta informació en els 10 processos de definició del Pla de Barris.
  - En 2 sessions de participació la informació recollida ha estat incompleta.

Tenint en compte aquests aspectes la proporció de participació entre el gènere masculí i femení ha estat de 41% d'homes i 59% de dones.

- S'ha assegurat la participació de les dones facilitant la conciliació (amb servei de canguratge i amb horaris compatibles) i s'ha reforçat el procés d'inscripció mitjançant les entitats de referència.
- S'ha incorporat el gènere com un eix de treball i de debat: percepció de seguretat, dificultats i necessitats en l'ús quotidià de l'espai públic, confort...).
- S'han realitzat passejades i marxes específiques amb dones i amb perspectiva de gènere: 3 passejades realitzades.

Passejades amb dones i perspectiva de gènere		
PdB	Acció	Núm.dones
Transformació del Parc del parc del Turó de la Peira	1 Passejada amb dones	17
Veïnificació dels jardins del Dr. Fleming i Plaça de la Gardunya (Raval)	1 Passejada amb dones	8
Marxa exploratòria en perspectiva de gènere (Verdun)	3 sessions: sessió diagnòsi, passejada al barri i sessió de prioritització	26

Passejada amb dones al Parc del Turó de la Peira

Marxa exploratòria amb perspectiva de gènere a Verdun

La interculturalitat

Per tal d'incorporar la perspectiva intercultural s'ha tingut el compte els següents col·lectius segons la realitat de cada un dels barris:

- Persones immigrades estrangeres.
- Persones amb nacionalitat espanyola amb origen cultural divers (joves).
- Persones del poble gitano.
- Persones amb diverses conviccions religioses i no religioses.
- Persones d'altres contextos o identitats culturals.

S'ha treballat de la manera següent:

- Col·laboració estreta amb els referents d'interculturalitat (equip tècnic de l'Ajuntament i serveis de mediació intercultural).
- Identificació de mapa d'agents detallat incorporant la mirada interseccional (eixos: gènere, context cultural i edat)
- Col·laboració i convocatòria als col·lectius a través de les entitats de referència i mediadors interculturals.
- S'han realitzat sessions específiques amb perspectiva intercultural (principalment al barri del Raval), apropant el procés als col·lectius amb llenguatge planer i donant importància a la seva participació com a veïns del barri. A aquestes sessions ha assistit l'equip de mediadors culturals i han explicat prèviament el procés als diferents col·lectius.
- S'han traduït els cartells de convocatòria en 6 idiomes.

Es fa difícil la recollida i segregació de les dades amb aquest eix, tot i així s'ha pogut extreure la següent informació dels qüestionaris anònims d'avaluació i d'algunes sessions específiques adreçades a aquests col·lectius:

Participació amb perspectiva intercultural		
Pla de barri	Acció	Num. persones
Prosperitat	Adequació espai Ideal Flor	20
	Millora de la zona nord i el Carrer Molí	4
Raval	Veïnificació jardins Dr. Fleming i plaça de la Garduya	47
Carmel i Can Baró	Reurbanització Jaume Planas	20
Poble-sec	Ampliació dels Horts de la Font Trobada	3
Besós i el Maresme	Remodelació Plaça Maresme	20
Roquetes i Verdun	Remodelació Plaça Verdun	16
Total		130

Passejada amb dones del Raval

Carret mòbil al Carmel

Els infants i els joves

Des del Pla de Barris s'ha apostat per incorporar la mirada dels infants i joves com a agents actius amb capacitat d'implicar-se en els afers de la ciutat. S'ha fomentat la seva participació principalment en aquells espais on hi ha previst un espai de joc, un equipament juvenil, i/o entorns on es vol potenciar la relació intergeneracional.

S'ha treballat en coordinació amb les escoles i instituts que han facilitat l'organització de les sessions participatives en l'horari lectiu per tal d'assegurar la màxima assistència. També ha estat clau la col·laboració amb les entitats de lleure, casals infantils i casals de joves.

Un aspecte important d'aquestes sessions és la reflexió entorn a la cultura de la participació, al sentit de participar en un procés del barri i visibilitzar l'impacte de les seves aportacions en les sessions de retorn.

Sessió amb infants de l'Escola Prosperitat

Sessió amb infants de l'Escola Joaquim Ruyra del Besós i el Maresme

Participació d'infants i joves		
Pla de Barris	Acció	Número infants i joves
Prosperitat: Millora de la zona nord	Sessió amb infants de l'Escola Prosperitat i Institut.	140
Turó de la Peira i Can Peguera: Millora del Parc del Turó de la Peira	Sessió amb infants de l'Escola i Institut	77
Turó de la Peira i Can Peguera. Millora de l'espai de joc del c/Rosario Pi	Sessió amb infants	10
Raval: Veïnificació jardins Dr. Fleming i Plaça de la Gardunya	Taller amb infants i joves de l'Escola de la Massana i del barri	45
Besós i el Maresme: Remodelació de la Plaça Maresme	Sessió amb infants de l'Escola Joaquim Ruyra.	24
Zona Nord: Espai jove	Sessió amb joves	17
	Total	313

3. Avaluació dels processos i accions participades

En aquesta edició del Pla de Barris s'han definit qüestionaris d'avaluació dels processos i accions de participació seguint els criteris de la Direcció de Serveis de Democràcia Activa per tal de conèixer la valoració dels participants i dels agents implicats en les accions. En aquests qüestionaris s'avaluen els següents aspectes:

- Accessibilitat de les sessions
- Pluralitat i representativitat dels participants
- Qualitat del debat
- Resultats del procés de participació.

S'han recollit els següents qüestionaris de valoració dels processos i accions de participació:

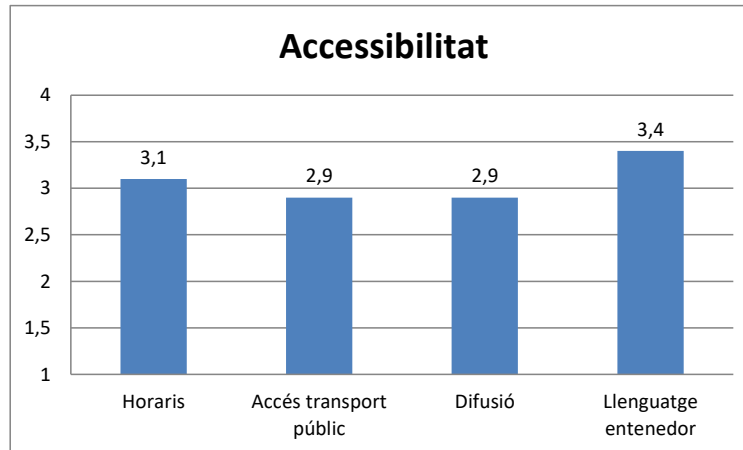
Qüestionaris de valoració recollits		
Pdb / Procés	Sessió	Núm. qüestionaris
Roquetes i Verdun: Remodelació de la Plaça Verdun	Sessió de propostes	12
Carmel i Can Baró: Pacificació dels entorns de l'escola Artur Martorell i Plaça Can Baró	Sessió de mapatge col·lectiu	26
Prosperitat: Remodelació de la zona nord de la Prosperitat	Sessió oberta	25
	Sessió de retorn	11
Trinitat Vella: Arrenjament del C/ Palafrugell	Sessió de contrast i validació avantprojecte	8
Trinitat Vella: Adequació locals del Passadís i Espai Barcino	Sessió oberta	16
Poble-sec: Millora de les Hortes de Sant Bertran	Sessió de contrast i validació de l'avantprojecte	10
Pobles-sec: Ampliació dels Horts de la Font Trobada	Sessió de retorn	7
Turó de la Peira i Can Peguera: Remodelació del Parc del Turó de la Peira	Sessió de retorn	15
Total		130

La puntuació que s'ha assignat als diferents conceptes de valoració és la següent:

Molt satisfet -> 4 punts Bastant satisfet -> 3 punts Poc satisfet -> 2 punts Gens satisfet -> 1 punt

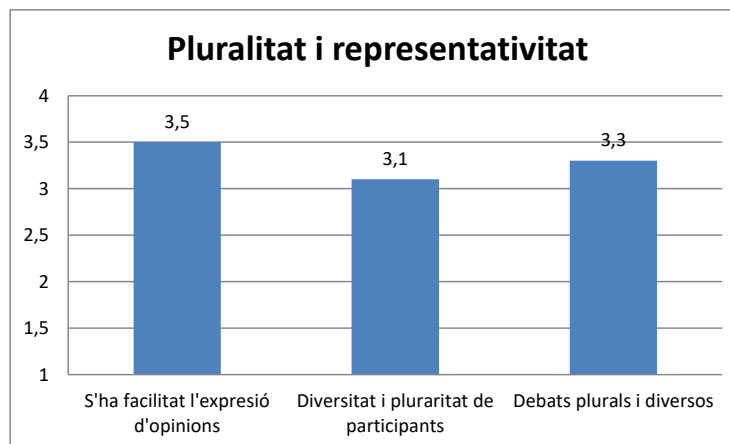
Accessibilitat

En les accions de participació es vetlla per facilitar l'assistència a tots els col·lectius adaptant els horaris a les necessitats, s'asseguren que els espais siguin accessibles i que la informació sobre el procés tingui un llenguatge planer i entenedor per generar interès envers el procés. En general les persones participants estan bastant satisfets tal com mostra el gràfic.

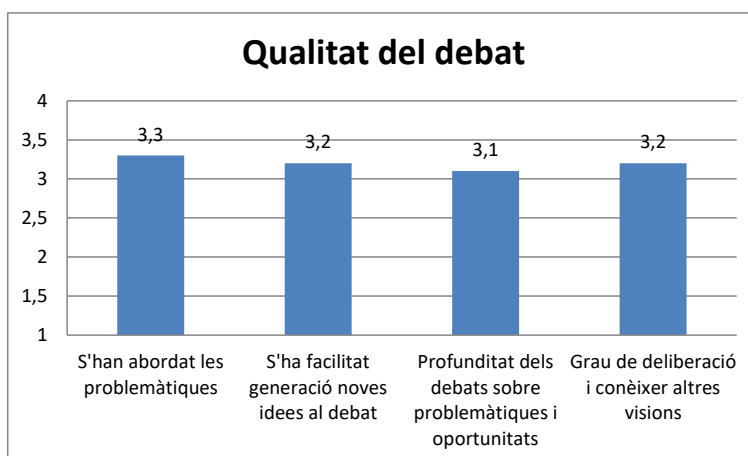
Pluralitat i representativitat

En cada una de les accions i processos s'ha identificat el mapa d'agents clau i s'han fet esforços per a incloure la diversitat d'opinions: entitats i col·lectius vinculats amb l'àmbit i s'han ofert espais de deliberació per a posar en comú els diferents punts de vista.

Qualitat dels debats

Més enllà de facilitar l'expressió de les idees dels diferents col·lectius, s'han generat espais de treball conjunt i de deliberació per a poder posar en comú les diferents idees i visions sobre les problemàtiques i oportunitats.

Resultats i impacte

S'ha preguntat també pels resultats i l'impacte del procés de participació tant a nivell tangible (i relacionades amb el contingut del procés, per exemple la proposta d'intervenció d'una plaça o de l'espai públic) i també per resultats intangibles que tenen a veure amb la millora de les relacions que genera el procés.

